

Стельмащук Юлія
студентка групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Науковий керівник: Крупка Андрій
завідувач кафедри економіки та фінансів
кандидат економічних наук, доцент
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

БАНКІВСЬКИЙ РИНОК УКРАЇНИ: ОСНОВНІ ТРЕНДИ 2026

Банківська система України за весь час своєї діяльності в умовах воєнного стану в країні не тільки змогла зберегти власні позиції, але й зуміла значно їх покращити та вдосконалити. Тому, станом на 2026 р. банківський сектор працює злагоджено та характеризується задовільним рівнем стабільності та прибутковості, забезпечуючи досить високий рівень ліквідності та платоспроможності.

Взагалі, банківський ринок країни відображає досить значний стан ліквідності, що свідчить про правильність застосування й реалізацію стратегічних кроків та заходів щодо адаптації його функціонування в кардинально нових умовах, основними напрямками яких є цифровізація, ШІ, а також і запровадження ефекту балансування між процесами оподаткування та кредитування бізнесу. Адже, щоб підтримувати ефективність діяльності фінансового ринку, потрібно також дбати про стан бізнесу в країні – це закономірність між цими складовими економіки держави загалом.

Завдяки правильно сформованим та реалізованим в дію стратегічним заходам від фахівців Національного банку України, банківський сектор ще на початку війни зумів прилаштуватися до наявних ризиків та пройшов цей важкий етап із помірним рівнем втрат, що також забезпечило позитивний вплив на його подальшу діяльність.

Протягом всього періоду наявності війни в країні, 2022-2025 роки, банківська система постійно адаптувалася до різноманітних викликів та загроз, тому накопичила досить значну стратегічну й комплексну методичку щодо такої процедури.

Рівень ліквідності системи зростав завдяки значному припливу фінансових ресурсів від клієнтів, адже, правильно запроваджені стратегічні кроки по відновленню економічної ситуації та її вирівнювання посприяли тому, що почали зростати строкові вклади в гривні, крім цього, також почали зростати й строкові вклади в іноземній валюті, при чому з набагато позитивнішою динамікою, починаючи від 2021 р.

До основних трендів банківського сектору 2026 р. варто віднести такі:

1) рівень податкового навантаження: значення ставки податку на прибуток для банківських установ складає 50,00 %, при цьому фінансовим установам забороняється враховувати результати збитків за минулі періоди, що значно формує вплив на рівень інвестиційних можливостей та рівень прибутковості;

2) зміни структури ринку: станом на початок 2026 р., серед банківських установ, що змогли ефективно працювати, залишилося 60 банків, 26 з яких – це банки з іноземним капіталом; також, варто відмітити й про те, що банківський ринок все ж характеризується олігополізацією, де найбільша частка активів зосереджена саме в державних банках;

3) консолідація: на даний час все ж зберігаються тенденції до можливих продаж щодо деяких невеличких фінансових установ, а кількість небанківських фінансових компаній надалі продовжує скорочуватися.

Досить вагомими й надалі залишаються – кредитування та фінансування бізнесу в державі, серед основних кроків яких потрібно виділити наступні:

1) процес кредитування: не дивлячись на існування досить глобальних ризиків та негативних викликів, банки все ж шукають способи й напрями масштабування щодо фінансування економіки, на першому місці в даному процесі як була, так і залишається

державна програма підтримки бізнесу «Доступні кредити 5-7-9%», розмір максимальної суми за цієї програмою становить 150 млн грн, а також й інвестицій у відновлення тощо;

2) регуляція НБУ: Національний банк України здійснює та забезпечує жорсткий нагляд за дотриманням нормативів щодо достатності капіталу, а також здійснює пом'якшення або ж корегує валютні обмеження у відповідності до існуючої макроекономічної ситуації в країні.

На рис. 1 представлено топ-10 банків із результатами щодо отриманих найбільших прибутків станом на початок 2026 р. [1].

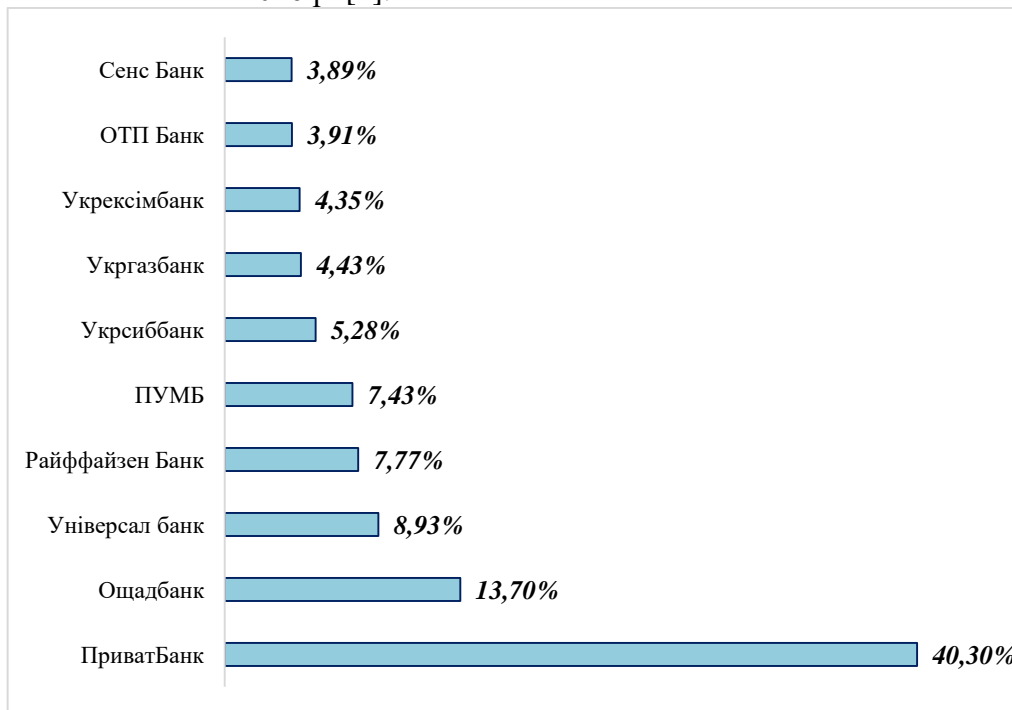

Рисунок 1. Топ-10 банків із найбільшим рівнем прибутків станом на початок 2026 р.

На першому місці розташувався ПриватБанк із сумою 122,63 млрд грн (40,30%), на другому – Ощадбанк із сумою 41,68 млрд грн (13,70%), на третьому – Універсал банк з результатом 27,19 млрд грн (8,93%), відповідно.

Крім цього, банківський сектор ефективно впроваджує стратегію цифровізації, яка відображається в:

1) розширенні інфраструктури: здійснюється подальше розширення мереж POS-терміналів, а також різноманітних пристроїв самообслуговування, теперішні безготівкові розрахунки складають абсолютну більшість;

2) автоматизації та штучному інтелекті (ШІ): здійснюється розвиток цифрових екосистем, значний фокус зосереджується на персоналізації та зменшенні операційних витрат за допомогою застосування ШІ;

3) кібербезпеці: застосування жорстких вимог до кіберстійкості, а також захист персональних даних в цифрі.

Справді, банківський сектор України зазнав кардинальних змін та невпинно розвивається й надалі. Так, саме даний сектор протягом 2025 р. був третім за обсягами, платником податків до державного бюджету, його внесок у ВВП склав близько 8,7%. Також, за 2025 р. сума чистого гривневого кредитного портфеля бізнесу збільшилася на 45,00%, що забезпечило значний рівень активності на 2026 р.

Перелік використаних джерел:

1. Найкращі підприємства України 2026. Індекс Опендатабот. URL: <https://voxukraine.org/tsyfrova-ekonomika-ukrayiny-osnovni-factory-rozvytku>.